

Foto: Rasmus Larsen

Anlæg og pleje af levende hegn

Når man skal anlægge et nyt levende hegn, er der mange ting at tage hensyn til. Dette faktablad beskriver forskellige hensyn og muligheder ved anlæg og pleje af levende hegn.

Formål

Formålet med det nye levende hegn kan være mange:

- Lavt hegn med godt bundlæ, som tilgodeser råvildt, fasaner og agerhøns
- Slørende beplantning omkring en driftsbygning eller lignende, hvor blomstring, vår og høstfarver skal være i højsædet
- "Herregårdshegn" med store solitære egetræer og slåen m.m. i bunden
- Lævirkning for landbrugsafgrøder.

Når man planter, ønsker man som regel at opfylde flere formål og det ene udelukker ikke nødvendigvis det andet.

Planteplan

Når formålet med det nye levende hegn er klarlagt, er næste skridt at udarbejde en planteplan.

Typisk etableres flerrækkede læhegn, som oftest 3 eller 6 rækker. I Danmark findes ca. 40 arter af træer og buske, som er velegnede i levende hegn.

Opbygningen af planteplanen skal tilgodesse arter i alle niveauer. Lave buske i yderrækker til at danne bundlæ, små og store træer og buske i midterrækkerne.

Som øvre etage kan man anvende arter som stilkeg, spidsløn og fuglekirsebær.

Generelt bør man ikke anvende skyggetræer som bøg og lind i overetagen, da lystilgangen til bunden af hegnet på sigt bliver for sparsom. I mellemetagen er arter som hassel, kvalkved, naur, tjørn, hæg og hylde meget velegnede.

Til at sikre bundlæ i det levende hegn kan benyttes rød kornel, dunet gedeblad, slåen, fjeldrøbe, blågrøn rose, klitrose eller æblerose.

Ammetræer

Ammetræer, som rødelf eller fuglekirsebær, kan benyttes på udsatte lokaliteter med frost, kraftig vindpåvirkning, mager jord eller stort ukrudtstryk. Ammetræerne hjælper med at danne et gunstigt klima for de mere følsomme træ- og buskarter.

Egnskarakteristiske arter

Det er altid en god idé at undersøge, hvilke arter der er trives i området, hvor der skal plantes. Brugen af egns-karakteristiske arter i planteplanen sikrer en vis sikkerhed for at vælge de rigtige arter.

Planteafstand

Planteafstanden afhænger meget af formålet med hegnet og den efterfølgende vedligeholdelse. Et vildtvenligt hegn bør være meget åbent med stor planteafstand, hvorimod et slørende hegn omkring driftsbygninger godt må være mere lukket med lille planteafstand.

Typisk planteafstand vil være fra 1,2 til 2,0 meter mellem rækkerne og 1,0 til 1,5 meter mellem planterne i rækken.

Forberedelse af arealet

En ordentlig forberedelse af arealet hvor der skal plantes er meget væsentlig i forhold til den fremtidige vedligeholdelse og vækst af det kommende levende hegn.

På konventionelt drevne arealer er det altid en fordel med en forudgående sprøjtning med RoundUp. Efterfølgende foretages en dyb landbrugspløjning kombineret med en grubning, hvis jorden skønnes at være meget komprimeret.

Alternativt kan man benytte en reolpløjning på de meget magre jorde, hvor det har en gavnlig effekt på ukrudtstryk og næringsstofforhold.

Plantetidspunkt

Et gammelt ordsprog siger »hvad man planter om efteråret vil gro, hvad man planter om foråret kan gro«. Men det er en sandhed med modifikation.

Forårs- eller efterårsplantning – vejret på dagen er vigtig.

Hvis alle øvrige forhold såsom vejr, plantekvalitet og lignende er optimale, er der ikke nævneværdig forskel på en efterårs- eller en forårsplantning.

Renholdelse

Uanset om man har fulgt alle ovenstående retningslinjer, kan en nyplantning hurtigt ødelægges ved en forkert eller manglende vedligeholdelse. Det er derfor altid en god idé, at man inden man planter har gjort sig nogle tanker om den fremtidige renholdelse.

Der er mange muligheder for at renholde. Den mest brugte er nok en afskærmet RoundUp-sprøjtning imellem planterne. Denne metode er meget effektiv i forhold til bekæmpelse af de fleste ukrudsarter.

En anden meget brugt metode er mekanisk vedligeholdelse mellem planterækkerne. Mange bruger almindelige havefræsere eller lignende der kan køre mellem rækkerne.

En kombination af ovenstående metoder er også en mulighed.

Et læhegn vil hurtigt tiltrække vildt, da der skabes ledelinjer i landskabet og med den stigende vildtbestand er som regel nødvendigt at sætte et vildthege omkring plantningen.

Fremtidig vedligeholdelse

Uanset hvad man planter og med hvilke afstand man planter, vil det levende hegn kræve en løbende vedligeholdelse.

Har man anvendt ammetræer skal de fjernes efter 4-8 år, for at give plads til de andre planter. En løbende udynding i over- og mellemetagen er nødvendig for at sikre fortsat sundhed og vitalitet hos de blivende træer.

Den nedre etage, der skal sikre bundlæ, kan med fordel sættes på rod med jævne mellemrum. Det sikrer, at planterne forynges og vedbliver med at være tætte i bunden.

I forhold til den almindelige markdrift er sidebeskæring hvert 4-5 år en mulighed for at reducere sidevæksten i hegnet, så det ikke breder sig unødigt og giver gener ved færdsel med maskiner tæt på hegnet.

Aktuelle tilskudsmuligheder?

Der ydes ikke tilskud etablering læhegn og småbeplantninger i øjeblikket. Det er dog muligt at søge ordningen "Plant for vildtet" der yder tilskud til plantning af træer og buske i det åbne land til gavn for vilde dyr. Der ydes i øjeblikket tilskud til 39 forskellige træ- og buskearter.

Tag fat i din Skovfoged og hør nærmere.

Øerne Tlf: 62 62 47 47 oer@skovdyrkerne.dk
Vestjylland Tlf: 96 10 10 96 vest@skovdyrkerne.dk
Syd Tlf: 75 86 73 88 syd@skovdyrkerne.dk

Midt Tlf: 86 89 32 22 midt@skovdyrkerne.dk
Nord-Østjylland Tlf: 86 44 73 17 sno@skovdyrkerne.dk

Vi er Danmarks største medlemsejede virksomhed indenfor skov og landskab med mere end 5.000 skovejere, juletræsproducenter mv. som vi hjælper med rådgivning, entrepriser og salg.

Skovdyrkerne · Sekretariatet · Parallelvej 9A · 8680 Ry
info@skovdyrkerne.dk · www.skovdyrkerne.dk

SKOVDRYKERNE